

V Berlíně kralují R.U.R. a staleté housenky

Kdo si vyjede v těchto dnech do německé metropole, narazí na **dvě vizionářské výstavy**. První se věnuje architektuře první poloviny 20. století, druhá hmyzu, larvám a květenstvím.

BLANKA FRAJEROVÁ

Berlín, právem nazývaný kulturním centrem Evropy, pravidelně nabízí vždy několik krátkodobých výstav najednou. Zajímavé jsou především monotematické expozice zabývající se tvorbou méně vzpomínaných osobností nebo málo frekventovanými tématy. V současné době k nim patří zatím největší retrospektiva mnohostranného umělce Friedricha Kieslera v galerii Martin-Gropius-Bau. V nedalekém Státním muzeu Berlína má zase výstavu fenomén

Showroom nábytku. Kieslerův „Space House“ v New Yorku (1933). FOTO MGB

květinových ilustrací malířky a entomoložky Marie Sibylly Merianové.

Rakousko-amerického architekta a vizionáře Friedricha Kieslera (1890–1965), narozeného na Ukrajině, představuje výstava prostřednictvím jeho nejodvážnějších a neoriginálnějších počinů. K těm patří Kieslerovo řešení scény pro Čapkovu hru *R.U.R.* z roku 1923, kdy byla v Berlíně uvedena. Jeho pojetí jeviště jako živého organismu, v němž propojil stroje se světelnými a zvukovými efekty včetně filmové projekce, přineslo Kieslerovi první velký úspěch s mezinárodním ohlasem. O dva roky později ho český a rakouský architekt a designér Josef Hoffmann přizval k realizaci expozice Rakouského pavilonu na Mezinárodní výstavě dekorativních umění v Paříži. Kiesler pro ni vytvořil pohyblivou strukturu nazvanou *Město v prostoru* a opět zaujal estetickým viděním i technickou propracovaností nápadu.

V roce 1926 se umělec i s manželkou Stefi Fischerovou odstěhoval do New Yorku, kde žil až do své smrti. Amerika, lačná všeho nového, pobídla Kieslera k ještě větším experimentům. Zde začal spolupracovat se surrealisty v čele s Marcelem Duchampem, jejich umělecké představy dovedl do krajnosti teoreticky i prakticky. Kieslerovo dílo stejně jako některá jeho vědecká pojednání nebyla řadou vrstevníků pochopena a dodnes budí údiv a asociace s vesmírným prostorem.

Berlínská výstava přináší Kieslerovy plány, makety, fotografie i filmovou dokumentaci. Je vystaven Kieslerův biomorfní nábytek, realizace stavby Svatyně knihy v Jeruzalémě, jeho „Nekonečný dům“, návrhy moderních kinosálů, divadel, výkladních skříní, zařízení galerií i rodinných domů s astronomickými prvky či ultramoderní řešení domác-

ností. Všechna díla spojuje umělcova snaha o bezprecedentní unikátnost. Modely nábytku byly vyráběny v malých sériích, nejsou proto příliš známy, řada jeho sochařských i jiných projektů je nyní vystavena vůbec poprvé.

Prim berlínské výstavy ale patří citované divadelní scéně pro *R.U.R.*, kterou expozice detailně rozebírá prostřednictvím fotek, nákresů, výpočtů i videozáznamu. Pro českého návštěvníka je příjemné setkat se zde tolikrát se jménem Karla Čapka, citovaného Kieslerem v superlativech.

Výstava o životě a díle malířky a entomoložky Marie Sibylly Merianové (1647–1717) přenesla návštěvníky z Kieslerova světa techniky do říše fauny a flóry. V malém grafickém kabinetě berlínského muzea – doslova našlapaného exponáty – je přítmi, kresby staré stovky lety by světle poškodilo. Bohužel je zde i dost dusno a fronty téměř před každým exponátem. Dílo německo-švýcarské umělkyně proslavené kresbami rostlin a hmyzu nebyvá příliš vystavováno, přestože byl její portrét na pětisetmarkové bankovce.

Kreslit se učila od svého otčima, malíře Jacoba Marelly. Od dětství ji zajímala fauna i flóra, již jako malá sbírala hmyz. V osmaadvaceti letech vydala tiskem svůj první herbář, o pár let později ji proslavila kniha *Nádherný přerod housenek a jejich zvláštní květinová potrava*.

V roce 1699 se vydala do Surinamu, kde zpracovala tamní hmyz a rostliny a stala se nejslavnější entomoložkou své doby. Její věrné ilustrace, sloužící k vědeckým účelům, byly znovuobjeveny a doceněny až ve 20. století.

Detailní kresby (většinou akvarely na papíře) hyacintů, tulipánů, kopretin, trav, semen, larev a dalšího nepřeberného množství rostlin a hmyzu se dají přirovnat k fotografiím.

Expozici doplňuje několik autůrů, v jejichž tvorbě se objevila stejná tematika – Georg Flegel, Albrecht Dürer nebo Adrian Zingg... sami muži. Záliba uspořádat a ilustrovat herbáře byla totiž u dívek za života M. S. Merian zcela neobvyklá.

Autorka je publicistka

inzerce

UBER - TOP appka pro individuální dopravu v Praze

Uber je v metropoli stále více populární

Více Pražanů by si chtělo přivydělávat jako partnerský řidič

2/3 Pražanů využívají smluvní přepravu z toho téměř 25% z nich preferuje Uber

KANTAR PRŮZKUM 2017

Praha miluje **Uber**

TOP APPKA PRO DOPRAVU V PRAZE 14%

UBER ZNÁ STÁLE VÍCE PRAŽANŮ 74%

42%

BY CHTĚLO JEZDIT JAKO ŘIDIČ

2/3 OBYVATEL VYUŽÍVÁ SMLUVNÍ PŘEPRAVU Z TOHO TĚMĚR 25% Z NICH PREFERUJE UBER

Proč se Praha zamilovala do **Uberu**?

INOVATIVNÍ SPOLEČNOST 93%
FLEXIBILNÍ MOŽNOST PŘIVÝDĚLKU 93%
SPOLEČNOST, KTERÁ BOŘÍ STEREOTYPY V DOPRAVĚ 91%
ZLEPŠENÍ EFEKTIVNÍHO POHYBU PO MĚSTĚ 89%
PROGRESIVNÍ SPOLEČNOST 88%

KANTAR PRŮZKUM 2017

TOP 5 individuální dopravy **Pro lidi je důležité:**

Vědět s kým jedu a jakým autem **53%**

Možnost jednoduše objednat a komunikovat přes aplikaci **45%**

Znat předem trasu a co nejpřesnější odhad ceny díky GPS **44%**

Jezdít s prověřenými řidiči díky hodnocení předešlých cestujících **39%**

Spolehnout se na přesnou navigaci **33%**

KANTAR PRŮZKUM 2017